

Jacek Mazurek

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU C W 2000 ROKU

Słowa kluczowe: wzw C, HCV, epidemiologia, Polska

Key words: hepatitis C, HCV, epidemiology, Poland

Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV) postrzegane jest jako narastający problem zdrowia publicznego. Ocenia się, że częstość występowania zakażeń HCV w polskiej populacji wynosi od 1,4% do 1,9%. Do roku 1996 zgłaszano oddzielnie zachorowania na zapalenie wątroby typu B i nie-B. Zapalenie wątroby typu nie-B obejmowało zachorowania wywołane typami wirusa innymi niż B, w tym typem C. W 1997 r. na wniosek Zakładu Epidemiologii PZH wprowadzono odrębną rejestrację wzw C. Zachorowania z mieszanymi zakażeniami HBV i HCV wykazywane są oddzielnie.

W 2000 r. odnotowano w Polsce ogółem 2 086 zachorowań na wzw C (w tym 130 - 6,2% - zakażeń mieszanych B+C), co odpowiada zapadalności 5,4 na 100 000 mieszkańców. Zgodnie z definicją nie jest to typowa zapadalność. W tym wypadku zapadalność odbiega od definicji ponieważ na wysokość bezwzględną rejestrowanej liczby zachorowań - i na współczynnik zapadalności - wpływa objęcie rejestracją zarówno przypadków ostrych jak i zachorowań rozpoznanych dopiero w fazie przewlekłej (nie zarejestrowanych uprzednio). W stosunku do 1999 r. liczba zarejestrowanych zachorowań zwiększyła się o 5,0%. Wzrost liczby zgłaszanych zachorowań wiązany jest m.in. z dalszą poprawą zgłaszalności, a także z upowszechnieniem i prawdopodobnie poprawą diagnostyki. Zgłaszane są zachorowania z objawami wzw i zakażeniem HCV potwierdzonym obecnością przeciwciał anty-HCV we krwi i/lub HCV-RNA metodą PCR.

Wspomniane czynniki, tak jak w ubiegłych latach, mogą mieć wpływ na obserwowaną dynamikę „zmian” notowanych na obszarze poszczególnych województw (tab. I). W 2000 r. liczba zachorowań na wzw C wzrosła w woj. kujawsko-pomorskim o 59,3% a w świętokrzyskim o 51,0%, natomiast spadła w woj. opolskim o 30,8%, a w mazowieckim o 14,9%. Różnice te nie znajdują wyjaśnienia w innych danych epidemiologicznych. Oczekuje się, że w kolejnych latach informacje z nadzoru epidemiologicznego staną się bardziej wiarygodne.

Podobnie jak w 1999 r., zaobserwowano duże różnice w zapadalności. W 2000 r. stosunek najwyższej w skali województw zapadalności do zapadalności najniższej kształtował się jak 10,5:1 (w 1999 r. - 11:1). W poszczególnych województwach liczba zgłoszonych zachorowań na 100 000 mieszkańców wahała się od 15,7 w woj. świętokrzyskim i 9,4 w łódzkim do 1,5 w podkarpackim i 1,8 w opolskim.

Tabela I. Wirusowe zapalenie wątroby typu C w Polsce w latach 1998-2000

Table I. Number of hepatitis C cases and incidence per 100 000 population by voivodeship - Poland, 1998-2000

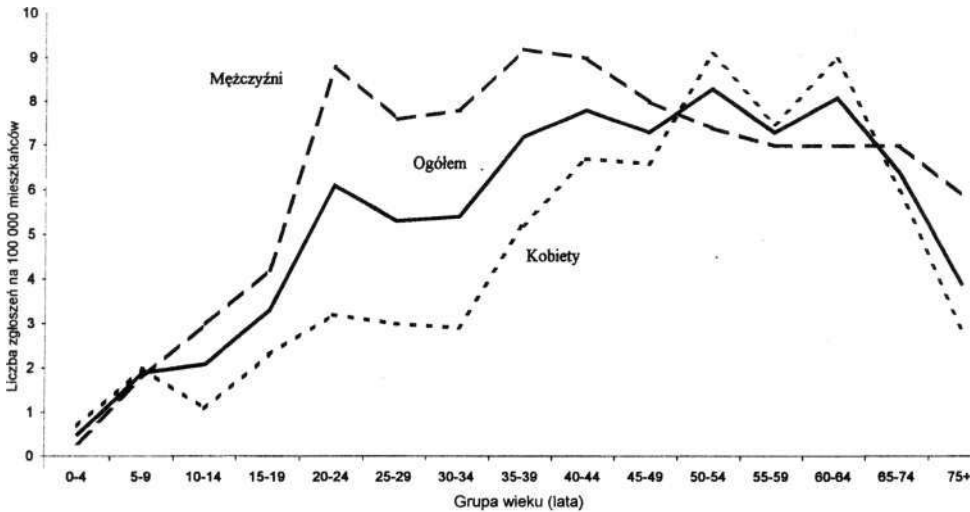
Województwo	Rok							
	1998		1999		2000			
					ogółem		w tym wzw C+B	
	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność j
POLSKA	1 710	4,4	1988	5,1	2086	5,4	130	6,2
1. Dolnośląskie	177	5,9	249	8,4	259	8,7	19	7,3
2. Kujawsko-pomorskie	108	5,1	113	5,4	180	8,6	7	3,9
3. Lubelskie	72	3,2	75	3,4	79	3,5	8	10,1
4. Lubuskie	43	4,2	82	8,0	85	8,3	12	14,1
5. Łódzkie	212	7,9	292	11,0	250	9,4	11	4,4
6. Małopolskie	131	4,1	118	3,7	109	3,4	5	4,6
7. Mazowieckie	318	6,3	341	6,7	287	5,7	14	4,9
8. Opolskie	18	1,7	28	2,6	19	1,8	2	10,5
9. Podkarpackie	22	1,0	22	1,0	32	1,5	-	-
10. Podlaskie	27	2,2	19	1,6	25	2,1	1	4,0
11. Pomorskie	55	2,5	130	5,9	118	5,4	6	5,1
12. Śląskie	154	3,1	154	3,2	139	2,9	12	8,6
13. Świętokrzyskie	136	10,2	138	10,4	208	15,7	10	4,8
14. Warmińsko-mazurskie	32	2,2	44	3,0	50	3,4	4	8,0
15. Wielkopolskie	93	2,8	106	3,2	153	4,6	10	6,5
16. Zachodniopomorskie	112	6,5	77	4,4	93	5,4	9	9,7

Tab e l a II. Wirusowe zapalenie wątroby typu C w Polsce w 2000. Liczba zachorowań, zapadalność na 100 000 ludności i udział procentowy wg wieku, płci i środowiska

Tab l e II. Hepatitis C in Poland in 2000. Number of cases, incidence per 100 000 population and percentage by age, gender, and location (urban/rural)

Wiek w latach	Płeć						Środowisko						Ogółem		
	mężczyźni			kobiety			miasto			wieś					
	1. zachorowań	zapadalność	% ogółu	1. zachorowań	zapadalność	% ogółu	1. zachorowań	zapadalność	% ogółu	1. zachorowań	zapadalność	% ogółu	1. zachorowań	zapadalność	% ogółu
0-4	3	0,3	0,3	7	0,7	0,8	5	0,5	0,3	5	0,6	1,3	10	0,5	0,5
5-9	23	1,8	1,9	24	2,0	2,7	37	2,7	2,2	10	0,9	2,7	47	1,9	2,3
10-14	45	3,0	3,8	16	1,1	1,8	46	2,7	2,7	15	1,2	4,0	61	2,1	2,9
15-19	72	4,2	6,0	38	2,3	4,3	92	4,4	5,4	18	1,4	4,8	110	3,3	5,3
20-24	143	8,8	12,0	50	3,2	5,6	161	7,9	9,4	32	2,8	8,6	193	6,1	9,3
25-29	109	7,6	9,1	41	3,0	4,6	111	6,4	6,5	39	3,6	10,4	150	5,3	7,2
30-34	97	7,8	8,1	34	2,9	3,8	104	7,1	6,1	27	2,8	7,2	131	5,4	6,3
35-39	121	9,2	10,1	67	5,2	7,5	159	9,8	9,3	29	2,9	7,8	188	7,2	9,0
40-44	142	9,0	11,9	106	6,7	11,9	198	9,5	11,6	50	4,6	13,4	248	7,8	11,9
45-49	123	8,0	10,3	104	6,6	11,7	193	9,1	11,3	34	3,4	9,1	227	7,3	10,9
50-54	90	7,4	7,5	118	9,1	13,2	176	10,2	10,3	32	4,0	8,6	208	8,3	10,0
55-59	53	7,0	4,4	64	7,5	7,2	92	8,6	5,4	25	4,6	6,7	117	7,3	5,6
60-64	54	7,0	4,5	85	9,0	9,5	119	11,0	7,0	20	3,2	5,3	139	8,1	6,7
65-74	86	7,0	7,2	105	6,0	11,8	162	9,1	9,5	29	2,4	7,8	191	6,4	9,2
75 +	33	5,9	2,8	33	2,9	3,7	57	5,9	3,3	9	1,2	2,4	66	3,9	3,2
Ogółem	1194	6,4	100,0	892	4,5	100,0	1712	7,2	100,0	374	2,5	100,0	2086	5,4	100,0

Dane za 2000 r. zbieżne są z informacjami o szerzeniu się wzv C w Polsce uzyskanymi w poprzednich latach (tab. II) - zdecydowanie wyższa liczba zachorowań rejestrowanych w miastach niż na wsi (w 2000 r. o 190%; w miastach 7,2/100 000, na wsi 2,5/100 000), wyraźnie wyższa zapadalność mężczyzn niż kobiet (w 2000 r. o 42%; mężczyźni 6,4/100 000, kobiety 4,5/100 000), zależność liczby rejestrowanych zachorowań na 100 000 od wieku chorych (w 2000 r. od 0,5/100 000 w grupie wieku 0-4 lata do 11,9 w grupie 40-44 lata). Podobnie jak w poprzednim okresie obserwowano niemal 3-krotną różnicę między zapadalnością mężczyzn i kobiet w wieku 20-24 lata (ryc. 1).

Ryc. 1. Wirusowe zapalenie wątroby typu C w Polsce w w 2000 r. Liczba zgłoszeń na 100 000 mieszkańców

Fig. 1. Hepatitis C in Poland in 2000. Number of notified cases per 100 000 population by gender

/ Mazurek

HEPATITIS C IN POLAND IN 2000

SUMMARY

In 2000, a total of 2 086 (5.4 per 100 000 population) acute and chronic hepatitis C cases were noted. The differences in incidence between groups were observed: incidence in urban areas (7.2 per 100 000) was 190% those in rural areas (2.5 per 100 000) and among men (6.4/100 000) was 40% those among women (4.5/100 000). Hepatitis C cases aged 40-49 constituted the most predominant group (475 cases, 22.8%). Because of development of diagnosis and reporting presented data can be a subject to the information bias and thus should be taken cautiously.

Adres autora:

Jacek Mazurek
Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny
ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa
e-mail: jmazurek@pzh.gov.pl